

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

Regvla XIV. Cùm quis in jus succedit alterius, justam ignorantiaẽ causam
censetur habere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

contr. nasc. l. 4, C. De condit. indeb. l. 4, C. Ad Aquil. & ibid. Dd. Singulariter receptum est in militibus, & minoribus xxv. annis, ut nec in compendio faciendi his obstat ignorantia juris, l. Regula 9, §. 1. D. De iur. & facti ignor. propterea quod illi magis arma quam leges tractant, l. fin. C. De iure delib. hi vero propter imbecillitatem iudicii veniâ digni sunt, l. Quamvis 11, C. De iur. & facti ignor. Adde, & ignorantiam juris in compendiis tunc demum obesse, si ignorans Jurisconsulti copiam habuerit, quem potuerit consulere; vel suâ prudentia ita intractus fuerit, ut facile scire potuerit, ignorantiam juris sibi detrimento futuram, d. l. Regula §. sed juris, l. In bonorum 10, D. De bonor. posses. quæ insignis hac in re limitatio est.

Ceterum questum est, an juris ignorantia in delictis excuset: in quo certè prædicta Papiniani moderatio de damno & de compendio adhiberi non potest. Verius tamén est, delinquentem excusare, saltem ut mitius puniatur, per text. §. ita tamen Inst. De vi bon. raptor. l. Quæ adulterium 38, §. 1, in vers. nam si sola D. Ad L. lul. de adult. l. Divus 15, §. pen. D. Ad L. Corn. de fals. quia error juris dolum non continet, l. Igitur 1, vers. & generaliter D. Delicti hereli causa; qui in delictis, præcipuè publicis, spectatur, l. pen. D. Ad L. lul. de adult. cum jurib. in Glos. alleg. dum tamen delictum non sit contra jus

naturale, vel rationem juris naturalis, d. l. Quæ adulterium §. 1, & l. 2, C. De in quis voc. aut contra jus civile notorium & indubiratum; de quibus fufius apud Andream Tiraquel. in Tract. de penis causa 11.

Quocirca non obstat text. in l. Qui commensum 14, in fine D. De re milit. ubi propter ignorata jura tyroni patitur.

Utrum verò contra jus delinquens peccet in foro animæ, alii consulantur, Navar. fusc. in Manuali cap. 23, num. 44, cum seqq. Sylvest. in Summa, in V. ignorantia. Quamvis alicui fortasse videri posset, eum, qui contra jus civile facit, nullam noxam contrahere, dummodò contemptus & scandalum abint; ex eo, quod alienatio rei dotalis & renuntiatio hæreditatis, alioquin à Jure civili improbatæ, juramento confirmantur, c. Cum contingat 28, de jurejur. c. 25 de pactis in 6, At verò rei turpi, ut est peccatum, juramentum accedere non potest, propter juris Reg. Non est obligatorium contra bonos mores præstitum juramentum, c. Non est obligatorium inf. eod. Verum hæc sententia D. Thomæ cæterisque Theologis non probatur, D. Th. 1, 2, quæst. 69, art. 4, & Gregor. de Valentia tomo 2, disput. 7, qu. 6, puncto 6, Vbi ex communi Catholicorum sententia contrarium tradunt.

REGULA XIV.

Cum quis in jus succedit alterius, justam ignorantie causam censetur habere.

Similis ferè Regula extat in D. h. t. l. Qui in alterius, Si enim alieni facti ignorantia justa est, ut supra ad præcedentem regulam diximus; ergò & ejus, in cujus hæreditatem vel locum succeditur; nam & hujus factum alienum est. Quod fit, ut hæres vel alius successor cogi non possit jurare de facto defuncti vel alterius, propter justam ignorantie causam, l. Marcellus 11, §. 1, D. Rerum amot. l. Videamus 4, in princ. D. de in litem

jurando, Nisi ubi quis tamquam testis alieni facti adhibetur; qua tamen specie non tam de facto alieno, quam de proprio, juratus deponit, quod scilicet, vel viderit, vel audierit, vel alio corporis sensu defuncti factum vel alterius perceperit, l. fin. C. de fideicom. Atque idcirco ad præsentem Reg. hoc modo pertinet, Neque his obstat Reg. Is qui in jus inf. eod. nam illa non de facto (de quo hic agitur) sed de jure defuncti loquitur.

REGULA XV.

Odia restringi, & favores convenit ampliari.

Odia favoribus opponuntur: qualia sunt, quæ juri communi derogant, vel alteri præjudicium adferunt. Juri communi, ut sunt statuta illi contraria. Cum enim jus commu-

ne ad eò favore sit, quod publicæ tranquillitatis causa in commune sit constitutum; necesse est, ut statuta, quæ huic adverfantur, strictè accipienda sint, & redigenda, quantum fieri potest,

Aaaa

ad